

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Sosiologian laitos	
Tekijä-Författare-Author Jääskeläinen, Marke			
Työn nimi-Arbetets titel-Title "Rupesin työstään NA-ohjelmaa ja ymmärtämään et tää on sairaus" : Toipuvien huumeidenkäyttäjien identiteetin tarinallinen rakentuminen Nimettömät Narkomaanit -vertaistukiyhteisössä			
Oppiaine-Läroämne-Subject Yleinen sosiologia			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2007-12-10	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 96 s, 6 liites
Tiivistelmä-Referat-Abstract <p>Tutkielmassa käsitellään ongelmallisesta huumeriippuvuudesta irtautumista ja siihen liittyvää identiteetin muutoksen ja uudelleenrakentamisen prosessia Nimettömät Narkomaanit –vertaistukiyhteisössä.</p> <p>Huumeriippuvuudesta toipumista tarkastellaan identiteetin muutoksen näkökulmasta. Tutkimusotteena käytetään tarinallista lähestymistapaa. Identiteetti käsitetään tarinalliseksi konstruktioksi, joka muuntuu ajan myötä vuorovaikutteisissa prosesseissa. Kun elämänkulussa tapahtuu iso muutos, kuten huumeriippuvuudesta ja huume-ehdoisesta elämästä irtautuminen, elämää ohjaavassa minäkertomuksessa tapahtuu elämäkerrallinen katkos. Tämä aiheuttaa joksikin aikaa tarinallisen tyhjiön, jota ihminen alkaa täyttää uudellaisilla, tilanteeseensa paremmin sopivilla tarinoilla. Tässä apuna toimivat kulttuurin tarinavarannon mallitarinat, jotka kertovat miten tiettyyn tilanteeseen joutuneen ihmisen kuuluu toimia ja millainen hänen roolinsa siinä on. NA-yhteisössä on oma tarinavarantonsa, jota NA:n jäseniksi itsensä mieltävät toipuvat huumeidenkäyttäjät mahdollisesti hyödyntävät rakentaessaan uudelleen minäkertomustaan ja identiteettiään.</p> <p>Tutkielman pääaineistona on yksilöhaastatteluja NA:n aktiivijäseniltä. Haastatteluja lähestytään kertomuksina, joissa haastateltavat kertovat tarinan tai useampia tarinoita elämästään ja itsestään ennen huumeriippuvuutta, huumeriippuvuuden aikana sekä riippuvuudesta toipumisen ja NA:han kiinnittymisen aikana. Aineistona käytetään myös NA:n julkaisemia kirjallisia materiaaleja. Analyysivälineinä käytetään semioottisen sosiologian välineitä: aktanttimallia, narratiivisen kulun kaaviota ja pragmaattisten modaalisuuksien analyysia.</p> <p>Tutkielman perusteella näyttää siltä, NA:n aktiivijäsenet omaksuvat oman minäkertomuksensa osaksi NA:laisen tavan jäsentää elämäntarinaansa huumeidenkäytön aloittamisesta toipumiseen. Haastatellut kertovat samankaltaisesti identiteettinsä ja minäkertomuksensa muutoksesta toipumisen aikana. Haastattelukertomukset sisältävät myös NA:laisia käsitteitä ja uskomuksia. Näistä keskeisin on käsitys huumeriippuvuudesta addiktiosairautena. Addiktiosairaus on tulkittavissa NA:laiseksi ”työkaluksi”, jonka avulla voidaan ”korjata” tai rakentaa uudelleen vahingoittunutta identiteettiä. Tämä tukee sitä, että NA:n tarinavaranto ja sen mallitarina auttavat toipuvia huumeidenkäyttäjää muokkaamaan tai rakentamaan uudelleen minäkertomustaan ja sitä kautta myös identiteettiään. NA:n jäsen hyödyntää NA:n tarinavarantoon kuuluvaa addiktiosairauden tarinamallia, joka kertoo siitä, mikä ja minkälainen sairaus addiktio on, miten sairauden voi pysäyttää ja miten sen kanssa voi elää.</p> <p>Haastatellut pyrkivät integroitumaan niin sanottuun normaaliin yhteiskuntaan arvojen ja materiaalisen elämän osalta. Sen sijaan identiteetin ja identifioitumisen kohteiden tasolla valtaväestöstä halutaan useimmiten erottautua ja säilyttää NA:lainen toipuvan addiktin tai addiktin identiteetti.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords Nimettömät Narkomaanit Narcotics Anonymous narkomaanit toipuminen kuntoutuminen vertaistuki identiteetti narratiivisuus vertaistuki huumeet päähteet riippuvuus pähdeongelmaiset pähdeongelmat			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			